

ORBIT^{vzw}

THUIS IN DE WERELD VAN
DIVERSITEIT & MIGRATIE

WAT KUNNEN WIJ HIER DOEN VOOR ASIELZOEKERS, VLUCHTELINGEN en NIEUWE MIGRANTEN ?

10 TIPS VOOR BURGERS DIE HUN SOLIDARITEIT CONCREET WILLEN MAKEN

De aankomst van asielzoekers, vluchtelingen en nieuwe migranten uit verschillende continenten zit in een nieuwe stroomversnelling. De media-aandacht heeft hun migratie en vlucht naar Europa sterk uitvergroot. Alle waarnemers zijn het er echter over eens, dat zich nog een hele tijd nieuwkomers zullen blijven melden.

ORBIT vzw heeft reeds eerder gewezen op een nood aan [een samenhangend migratiebeleid](#) en formuleerde daarvoor 50 voorstellen. Migreren en vluchten is voor velen een overlevings- en aanpassingsstrategie. Ze ontvluchten een realiteit waar ze zelf niet meteen greep op hebben of verantwoordelijk kunnen gesteld worden. Daarom zijn structurele en politieke maatregelen nodig.

Maar er beweegt meer!

Er zijn signalen dat (verenigde) burgers zich willen mobiliseren om nieuwkomers menswaardig te onthalen. Zij gaan er terecht van uit dat ze dat onthaal niet alleen aan 'dé overheid' moeten overlaten. De overheid zelf geeft op dat vlak geen eenduidig signaal, zeker als het over de opvang van asielzoekers gaat. Er wordt gerekend op een maatschappelijk draagvlak, maar er is toch weinig inzet voor een goed samenspel met burgerinitiatieven.

ORBIT gaat ervan uit dat die goede wederzijdse samenwerking van solidaire burgers en overheden bijzonder belangrijk is. In de solidariteit kunnen we elkaar alleen maar aanvullen en versterken. **Daarom deze 10 tips voor burgers en hun verenigingen** die hun solidariteit naar asielzoekers, vluchtelingen en nieuwe migranten concreet willen maken. We verwijzen telkens naar een contactadres of een plek waar meer informatie te vinden is. Aangezien we vertrekken vanuit een mensenrechtenbenadering, maken we hier ook geen onderscheid tussen mensen met en mensen zonder een wettig verblijf. We hopen dat we je hiermee inspireren!

TIP 1: Zet je samen in met anderen

Vanuit verontwaardiging en/of gezond verstand schieten burgers in actie om iets te doen voor vluchtelingen en nieuwe migranten. Zo'n actie is het meest vruchtbaar als ze deel uit maakt van een breder kader van maatschappelijke inzet. Alleen is maar alleen in de sociale actie.

Probeer in je eigen omgeving rondvraag te doen of er andere initiatieven bestaan waar je kan bij aansluiten. Misschien bestaan die zelfs dichterbij de deur dan je kan vermoeden. Je kan ook met familieleden, vrienden en kennissen praten over je plan om 'iets te doen'. Het is mogelijk dat er dan iemand zegt: 'Ik doe mee!'. Dan zijn jullie al met twee of drie.

TIP 2: Meewerken in een bestaande vrijwilligerswerking van een opvangcentrum of lokaal opvanginitiatief

De meeste opvangcentra voor asielzoekers hebben **een eigen vrijwilligerswerking of werken samen met externe vrijwilligerswerkingen**. Eén van die zelfstandige vrijwilligerswerkingen is [VLUCKA](#) rond het opvangcentrum in Kapellen. Ook Caritas International en Vluchtelingenwerk Vlaanderen zetten in op lokale opvang. Wie graag informatie vraagt over vrijwilligerswerk kan zich aanbieden: [Fedasil opvangcentra](#) - [Rode Kruis Vlaanderen](#) - [Caritas International](#) - [Vluchtelingenwerk Vlaanderen](#).

Ook in gemeenten is er in sommige lokale opvanginitiatieven vraag naar vrijwilligers.

TIP 3: Ik ben goed in... en wil helpen bij de integratie en inburgering van nieuwe migranten.

Sommige burgers hebben **bijzondere competenties die van nut kunnen zijn voor de inburgering en integratie** van asielzoekers, vluchtelingen en nieuwe migranten. Het zou kunnen dat je tot een beroepsgroep behoort – ook als je op pensioen bent – die een heel gerichte hulp kan zijn.

Wat kan dat zijn? Soms 'meegaan met iemand naar een officiële instantie', zorgen voor vervoer, zoeken naar een rolstoel voor een vluchteling met een handicap, de boekhouding doen..., of conversatielessen geven, zorgen voor koffie tijdens een ontmoetingsactiviteit, mensen die ziek zijn naar de juiste zorgen doorverwijzen, een kraan gaan herstellen, als jurist vrijwillig mensen helpen bij hun vragen over de procedure,...

Je kan contact opnemen met **een bestaande welzijnswerking, integratiewerking of noodhulpvereniging in je buurt dan krijg je meteen een idee welke competenties**

nodig zijn? Een paar contactmogelijkheden waar je met 'je kunnen' terecht kan:
[Welzijnsschakels](#) [Inburgeringscentra](#)

Voogd worden van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen, vraagt iets meer inzet. Informatie vind je bij de [Dienst Voogdij](#).

TIP 4: Jongeren 'van hier' en jongeren 'op de vlucht' hebben een gezamenlijke toekomst!

Als je als jongeren iets wil doen voor asielzoekers, vluchtelingen en nieuwe immigranten, kan je contact opnemen met de **plaatselijke jeugdconsulent of de jeugdraad** van hun gemeente. Er kan daar samen nagedacht worden over mogelijke acties.

Er zijn bijv. mogelijkheden om **in jeugdwerk en jeugdbewegingen jonge asielzoekers en jonge immigranten als leden of leidinggevendenden te betrekken**. Dat gebeurt best goed voorbereid. De meeste jeugdbewegingen en jeugdwerkingen hebben iemand in dienst die werkt voor meer [diversiteit in het jeugdwerk](#).

Het kan zijn dat een inschakeling in de weekendactiviteiten niet meteen lukt. Dan is er nog de mogelijkheid dat de leiding van een jeugdbeweging kinderen/jongeren in de week **ondersteuning bieden met hun schooltaken**. Leerlingen die gemigreerd of gevlucht zijn, hebben het vaak moeilijk met hun start in de klas. Sommigen liepen al een hele tijd geen school meer. Zij zullen blij zijn met extra aandacht en hulp. En de leerkrachten in onze scholen vast en zeker ook. **Contacteer zeker altijd de school**.

TIP 5: Woningen gezocht!

Bepaalde asielzoekers krijgen op dit ogenblik vrij snel een **erkenning als vluchteling**. Dat betekent dat ze de opvang - aangeboden door de overheid - dienen te verlaten. Het is absoluut nodig dat deze mensen snel en goed de overstap kunnen maken naar 'het gewone leven'. De overheid helpt hen daarbij financieel. **Ga daarom in je gemeente of omgeving op zoek naar beschikbare, betaalbare en geschikte woningen**. Zodra je een adres hebt gevonden, kan je dat melden aan een opvangcentrum voor asielzoekers in je buurt of aan het 'Lokaal Opvanginitiatief (LOI)' in je gemeente.

Voor de ligging van de **opvangcentra** voor asielzoekers [klik hier](#).

Er is spijtig genoeg geen lijst beschikbaar van **de lokale opvanginitiatieven per gemeente**. Je kan terecht bij de Schepenen voor Sociale zaken, de schepenen voor wonen/huisvesting of het OCMW in je gemeente. Of je tikt 'lokaal opvanginitiatief LOI + naam van je gemeente' in een zoekmachine op internet. Je mag ook ons contacteren.

TIP 6: Je wil iemand thuis opvangen of zelf een woning ter beschikking stellen

Je wil iemand thuis opvangen en onderdak bieden? Dat is mogelijk voor erkende vluchtelingen, maar ook voor mensen met een precair verblijf of zonder wettig verblijf of niet-begeleide minderjarige vreemdelingen.

Voor de erkende vluchtelingen kan je daarvoor contact opnemen met het meest nabije opvangcentrum of het lokaal opvanginitiatief in je gemeente (zie tip 2).

Voor mensen zonder papieren of met een precair verblijf kan je ons contacteren. We bespreken met jou de beste mogelijkheden en noden.

Voor niet-begeleide minderjarige vreemdelingen kan je contact opnemen met [opvangcentra voor deze groep](#), bijvoorbeeld [met dit centrum](#).

Het is belangrijk dat je over **thuisopvang goede afspraken** maakt. Het moet hoe dan ook 'humanitair' blijven en zeker niet gaan over een vorm van 'bijverdienste'. **Zeker als je mensen zonder papieren** opvangt is het belangrijk dat het echt gaat over het humanitair aanbieden van een onderdak. Het is in dat geval verstandig je humanitaire intentie op papier te zetten en door de betrokken persoon te laten mee ondertekenen. Dat geeft ook de kans om afspraken te maken. Nog beter is de burgemeester of de schepenen van sociale zaken op de hoogte te brengen van je opvanginitiatief. [Lees daarover ook deze brochure](#).

Let wel: ook in **de pleegzorg** is er aandacht voor minderjarige vluchtelingen en migranten. Raadpleeg de info over pleeg- en gastgezinnen [hier](#).

TIP 7: Helpen om gezinnen te herenigen of andere slachtoffers te helpen

Erkende vluchtelingen – zeker uit oorlogsgebieden – willen graag hun **achtergebleven familieleden naar Europa en naar België overbrengen**. Voor een gezinshereniging met erkende vluchtelingen zijn er voorwaarden. Je leest ze [hier](#).

Voor degenen die niet tot 'het gezin' of 'de familie' van erkende vluchtelingen behoren, moet een [humanitair visum](#) aangevraagd worden. Door beslissingen van de regering Michel I is die aanvraag [betalend geworden](#). Voor informatie kan je terecht bij [het Belgisch Comité voor hulp aan vluchtelingen](#) over deze aangelegenheid. De procedure zelf om mensen te laten overkomen is complex. Wil je daaraan meewerken dan laat je je best ondersteunen door een jurist of een gespecialiseerde dienst. [Een voorbeeld is deze actie van Brusselse initiatiefnemers](#).

Je kan als burger ook zorgen voor een fonds om erkende vluchtelingen die mensen (uit bijv. Syrië) willen laten overkomen, financieel en moreel te steunen in die poging.

TIP 8: Gebruik je sociale media en je eigen netwerk. Kruip in je pen en geef goede en correcte berichten door.

Wie de sociale media een beetje volgt, merkt op dat er veel berichten de ronde doen over het migratie- en vluchtelingenvraagstuk. Vaak zijn dat angstwekkende berichten. Andere 'posts' zijn vlijmscherp negatief en geven een vertekend beeld over de nieuwkomers.

Ben je actief op de sociale media dan kan je veel betekenen voor **een 'andere beeldvorming'**. Je kan door goedgekozen berichten en fotomateriaal nieuws brengen over positieve acties en maatschappelijke inzet van andere burgers. Vele asielzoekers, vluchtelingen en nieuwe migranten zijn ook zeer actief om hun leven hier goed uit te bouwen. Maak ook dat wereldkundig.

Meestal is je 'vriendengroep' of facebook, een groep bekenden. Je kan echter ook **actief op zoek gaan naar mensen met een migratiegeschiedenis om 'vriend te worden'**. Zo draag je bij aan meer diverse netwerken.

Gebruik je graag pen en papier? Je toetsenbord? Schrijf je graag lezersbrieven?

Laat van je horen in de digitale en gedrukte media. Ook in lokale tijdschriften van verenigingen, Kerk & Leven en andere levensbeschouwelijke nieuwsbrieven, kan je proberen enkele interessante berichten of artikels gepubliceerd te krijgen.

TIP 9: Solidariteitswerkingen kunnen je financiële steun nu goed gebruiken.

Soms heb je geen mogelijkheden om je in je eigen omgeving in te zetten. **Een gift doen aan een organisatie of lokale werking die asielzoekers, erkende vluchtelingen of nieuwe migranten helpt, is ook meer dan welkom.** Zeker nu.

Onderschat ook de waarde niet van giften aan organisaties die structureel en politiek werken aan de kwestie van het migratievraagstuk.

Als je zelf niet goed weet waar je met je gift goed helpt, dan kan je terecht bij de [Welzijnszorg](#)- en [Welzijnschakelmedewerk\(st\)ers](#) in je regio voor info over lokale projecten.

TIP 10: Een andere benadering van het migratievraagstuk, begint ook bij jou!

Burgers uiten hun ongenoegen over het feit dat er niets gedaan wordt aan 'de oorzaken van de migratie'. We beweren niet dat er 'niets' zou gebeuren, maar stellen met jou vast dat een samenhangend beleid ontbreekt. Je kan dat duidelijk

maken in een **gesprek of met een brief aan verkozen en niet-verkozen politici in jouw omgeving**. We verwijzen graag naar onze [ORBIT voorstellen](#).

Maar er is meer nodig. We hopen dat jij één van de burgers bent die op lokaal vlak wil meewerken aan het **samenbrengen en verbinden van de positieve krachten in je gemeente**. Voor deze kwestie hebben we immers een '**migratiecoalitie van onderuit**' nodig. De partners daarvoor bestaan. Het zijn de Noord-Zuidwerkingen, de Vierde Pijler werkingen die zich inzetten voor het Zuiden, de armoede-verenigingen, de sociale werkers, de opbouwwerkers, de verenigingen met aandacht voor migranten en vluchtelingen, en de verenigingen van migranten. Als die lokaal de koppen bij elkaar steken, zijn we echt een stap vooruit.

Landelijk is er al 'De Migratiecoalitie'. ORBIT vzw is er lid van, samen met 11.11.11., het Minderhedenforum, het Netwerk tegen Armoede, Samenlevingsopbouw Brussel en Vluchtelingenwerk Vlaanderen. Deze coalitie is in overleg met de staatssecretaris voor asiel & migratie en werkt jaarlijks aan een rapport over het migratievraagstuk en het migratiebeleid.

Als jij met je vrijwillige inzet kan meewerken om - lokaal - het denken en samenwerken rond het migratievraagstuk te bevorderen, dan doe je iets aan de aanpak van de oorzaken.

Veel succes en we horen graag je ervaringen!

Vragen en suggesties:

AMOS het netwerk christenen & migratie van ORBIT vzw

Huidevettersstraat 165 – 1000 BRUSSEL

amos@orbitvzw.be – 02-5021128

AMOS | Asiel Migratie en Ontwikkeling, één verhaal in Solidariteit

ORBIT vzw – 18 augustus 2015